

Dosarul nr. 3ra-649/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești (jud: R.Moșneguțu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Bostan, V.Negru, A.Pahopol)

ÎNCHEIERE

01 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Alexandru Mandraburca împotriva Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 06 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești, împotriva hotărârii din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești,

constată:

La data de 25 septembrie 2018 Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Alexandru Mandraburca au depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamanții Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Alexandru Mandraburca au indicat că prin cererea din 14 august 2018 au solicitat primarului satului Șestaci, raionul Șoldănești, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998, stabilirea hotarelor terenului cu numărul cadastral xxxxx, atribuit în proprietate privată lui Pantelimon Odobesco și fiului acestuia Constantin Odobesco, la fața locului, inclusiv lungimea /distanța/ porțiunii de teren, care începe la hotăr cu gospodăria vecinei Claudia Lachi și se termină la hotăr cu vecina Ala Șumcov (convențional numerotată pe planul sectorului nominalizat în baza de date grafică cu cifrele 11-12).

Au susținut că inițial, în anul 1993, inginerul cadastral al Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești, Tatiana Bulgari, a specificat separat pe titlul provizoriu ce confirmă dreptul de proprietate, că distanța dintre punctele indicate mai sus este de 54 de metri liniari, iar în titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren trecut în Registrul Cadastral cu nr.782 din 03 noiembrie 2008, această distanță este indicată de 53,2 metri.

Reclamanții au invocat că acest fapt a și servit motiv de a solicita cele menționate supra.

Au obiectat că pînă la moment, la petiția adresată nu au primit niciun răspuns din partea Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești.

Au mai relatat că art.19 alin.(6) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998 prevede, că dacă hotarul general al terenului reprezentat în planul cadastral sau în cel geometric nu corespunde cu posesiunea de fapt a terenurilor și lipsește actul de stabilire a hotarelor, autoritatea publică locală, la cererea proprietarului, stabilește hotarele terenului la fața locului.

Reclamanții Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Alexandru Mandraburca au solicitat obligarea primarului satului Șestaci, raionul Șoldănești să asigure verificarea, cu stabilirea la fața locului în satul xxxxx a hotarelor terenului cu numărul cadastral xxxxx, atribuit în proprietate privată comună lui Pantelimon Odobesco și fiului acestuia Constantin Odobesco, inclusiv lungimea /distanța/ porțiunii de teren, care începe la hotar cu gospodăria vecinei Claudiei Lachi și se termină la hotăr cu gospodăria vecinei Alei Șumcov, convențional numerotată pe planul sectorului dat și informația din baza de date grafice cu cifrele 11-12 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești acțiunea depusă de reclamanții Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Alexandru Mandraburca a fost admisă. S-a constatat nesoluționarea de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a cererii din 18 august 2018 de stabilire a hotarelor și Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a fost obligată să stabilească hotarele fixe ale bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, inclusiv lungimea porțiunii de teren numerotată pe planul geometric cu cifrele 11-12. S-a încasat din contul Primăriei Șestaci, raionul Șoldănești în beneficiul lui Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco cu titlu de cheltuieli judiciare suma de 2000 de lei.

La data de 11 iulie 2019 Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești, ulterior la data de 02 septembrie 2019 a depus cerere de apel motivată.

Prin decizia din 06 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești, împotriva hotărîrii din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești.

Instanța de apel a stabilit că Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco sunt coproprietari ai bunului imobil, casei de locuit cu construcțiile accesorii și terenului aferent casei de locuit, cu suprafața de 0,3077 ha, amplasate în xxxxx

Totodată, instanța de apel a reținut că prin cererea din 14 august 2018, intimații Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco au solicitat primarului satului Șestaci, raionul Șoldănești, în conformitate cu prevederile Legii cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998, stabilirea hotarelor terenului cu numărul cadastral xxxxx, atribuit în proprietate privată lui Pantelimon Odobesco și fiului acestuia Constantin Odobesco, la fața locului, inclusiv lungimea /distanța/ porțiunii de teren, care începe la hotăr cu gospodăria vecinei Claudiei Lachi și se termină la hotăr cu gospodăria vecinei Alei Șumcov (convențional numerotată pe planul sectorului dat în baza de date grafică cu cifrele 11-12), însă nu au primit niciun răspuns din partea Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești.

A specificat că prima instanță corect a constatat divergențele la dimensiunile punctului de cotitură al hotarului terenului cu numărul cadastral xxxxx, numerotată pe planul geometric cu cifrele 10-11, cu lungimea de 52,87de metri.

Or, se atestă neclaritatea hotarelor terenului în natură din planul cadastral și datele din titlul de autentificare al dreptului deținătorului de teren pe numele lui Pantelimon Odobesco, dimensiunile aceluiasi hotăr de teren fiind de 53,2 metri.

La caz, Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești are obligația de a iniția procedura de stabilire a hotarelor fixe ale bunului imobil la cererea lui Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco și neîntemeiat a refuzat în inițierea procedurii de stabilire a hotarelor fixe ale bunului imobil la cererea proprietarului Pantelimon Odobesco.

În circumstanțele stabilite, instanța de apel a relatat că instanța de fond corect a constatat nesoluționarea de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a cererii din de stabilire a hotarelor, ultima fiind obligată să stabilească hotarele fixe ale bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx, inclusiv lungimea porțiunii de teren numerotată pe planul geometric cu cifrele 11-12.

La data de 04 mai 2020 Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a depus cerere de recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei instanței de apel pentru rejudecare.

În motivarea recursului a indicat, că decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe sunt ilegale și neîntemeiate, deoarece instanțele au încălcat normele de drept procedural și au judecat cauza în absența reprezentantului legal al Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

La fel, recurenta a menționat că instanța de apel a încălcat și drepturile terților părți Alei Șumcov, Maxim Lachi, Anton Lachi și Mariei Zgurean, pe care i-a atras în proces, examinând cauza în absența acestora, necomunicându-le locul, data și ora ședinței de judecată, după amânarea ședinței din 30 ianuarie 2020.

Recurenta a invocat că astfel, la data de 10 decembrie 2019 a participat la unica ședința de judecată pe acest caz stabilită de Colegiul Curții de Apel, următoarea ședința fiind fixată pentru data de 30 ianuarie 2020.

A afirmat că prezentându-se în instanța de apel împreună cu terții citați din oficiu, pe ușa sălii nr.9, unde urma să se desfășoare ședința de judecată, era afișat un aviz, care anunța despre faptul că ședința de judecată este suspendată pe o perioadă nedeterminată din cauza desființării completului de judecată.

A menționat că despre alte ședințe de judecată pe acest caz nu a cunoscut și nu a fost citat legal, precum nu au fost citați legal nici părțile terțe.

De asemenea, informații despre această cauză nu a găsit nici pe portalul Curții de Apel Chișinău la rubrica „Agenda ședințelor”.

Recurenta a remarcat că și instanța de fond și cea de apel au desfășurat ședințele de judecată în lipsa reprezentantului Primăriei satului Șestaci și a părților terțe, a rămas neclarificată singura problemă care a provocat acest litigiu de judecată și anume din contul cui urmează să fie stabilite hotarele fixe ale terenului cu numărul cadastral xxxxx.

A indicat că din materialele dosarului și declarațiile părților în cadrul dezbaterilor judiciare rezultă că Primăria satului Șestaci în calitate de pârât este dispusă să efectueze măsurările solicitate, ori de câte ori doresc reclamantii, doar cu condiția ca cheltuielile să fie suportate de intimați conform art.19 din Legea cadastrului bunurilor imobile.

A susținut că la soluționarea acestui litigiu, instanțele de judecată au aplicat eronat prevederile art.19 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, care este intitulat hotarele fixe și hotarele generale ale terenului.

Recurenta a specificat că din materialele cauzei rezultă că hotarele terenului cu numărul cadastral â xxxxxx, care aparține intimaților Pantelimon Odobesco și Constantin

Odobesco, are hotare generale potrivit titlurilor de proprietate eliberate acestora la data de 13 august 2001 și la data de 06 noiembrie 2008.

Recurenta Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești a notat că din acțiunea reclamanților Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco nu rezultă că aceștia au solicitat instanței de fond Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești să oblige Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești să stabilească hotarul fix.

A reiterat că în dispozitivul soluției sale instanța de fond a obligat Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești să stabilească hotarul fix, respectiv instanța de fond a încălcat art.240 din Codul de procedură civilă și a depăși limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

A menționat că în dispozitivul deciziei Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de apel Chișinău din 06 martie 2020 este indicat că se menține hotărîrea Judecătoria Orhei, sediul Șoldănești din 13 iunie 2019, adoptată în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco către Primăria satului Șestaci cu privire la nesoluționarea cererii privind stabilirea hotarelor terenului și obligarea Primăriei de a stabili hotarele.

Respectiv reeșind din dispozitivul instanței de apel nu rezultă care anume hotare urmează a fi stabilite de către Primăria satului Șestaci, generale sau fixe.

La fel, atât instanța de fond cât și instanța de apel nu au indicat în partea motivată a soluțiilor sale cine urmează să suporte cheltuielile privind stabilirea hotarelor.

Recurenta a menționat că în motivarea soluțiilor sale instanța de fond și instanța de apel au indicat că Primăria satului Șestaci are obligația de a iniția procedura de stabilire a hotarelor fixe ale bunului imobil la cererea lui Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco și Primăria satului Șestaci a refuzat neîntemeiat în inițierea procedurii de stabilire a hotarelor fixe ale bunului imobil la cererea proprietarului.

Astfel, rezultă că ambele instanțe puteau doar să oblige Primăria satului Șestaci să inițieze procedura de stabilire a hotarelor fixe la cererea și din contul intimațiilor, deoarece potrivit art. 19 alin.(3) din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543-XIII din 25 februarie 1998, hotarul fix se stabilește la cererea și din contul proprietarului de teren, la caz, din contul intimațiilor.

Astfel, instanța de fond a adoptat, iar instanța de apel a menținut hotărîrea prin care Primăria satului Șestaci este obligată să stabilească hotarele fixe ale bunului imobil cu numărul cadastral xxxxx.

Recurenta a subliniat că a iniția procedura de stabilire a hotarelor fixe și a stabili hotarele fixe sunt circumstanțe de fapt distincte. Respectiv, soluțiile instanțelor de fond și apel contravin prevederilor art.19 din Legea Cadastrului bunurilor imobile nr.1543-XIII din 25 februarie 1998

De asemenea, a specificat că instanțele de judecată au aplicat la adoptarea soluțiilor sale un act normativ abrogat.

Astfel, instanțele de judecată au făcut trimitere la prevederile punctelor 36 și 46 ale Instrucțiunii cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice, aprobată prin ordinul Directorului General al Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 140 din 06 august 2012, care a fost abrogat la data de 08 septembrie 2017, prin ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr.70 din 04 august 2017.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 alin.(1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău la data de 06 martie 2020 și a fost notificată recurentei Primăriei satului Șestaci, raionul Șoldănești la data de 10 aprilie 2020, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d.145).

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.55 din 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie - 15 mai 2020.

La data de 18 martie 2020 a fost emisă Dispoziția nr. 1 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, art. 2 din Hotărârea Parlamentului nr. 55/2020 privind declararea stării de urgență, punctelor 6, 7, 8 și 9 din Regulamentul Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1340/2001, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova.

Luînd în considerare faptul că prin prisma pct. 8 din Anexa la Dispoziția nr.1 din data de 18 martie 2020, termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursului motivat pentru Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești, după întrerupere a început a curge la data de 16 mai 2020.

În aceste circumstanțe recursul motivat depus de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești la data de 04 mai 2020, se consideră a fi depus în termen.

Prin referința depusă la data de 17 iunie 2020, intimații Pantelimon Odobesco și Constantin Odobesco, reprezentați de avocatul Anatoliei Toia au solicitat să fie declarată inadmisibilă cererea de recurs depusă de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil,

comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus.

Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic

superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Primăria satului Șestaci, raionul Șoldănești se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Gervas

Victor Burduh

Nina Vascan